

Gäller för: Ögonsjukvård

Innehållsansvar: Tobias Dahlgren, (tobda), Enhetschef

Godkänd av: Martin Thiel, (marth43), Verksamhetschef

Giltig från: 2025-12-09

Giltig till: 2027-12-09

Förslag på prioritering av jourpatienter, indelat ämnesvis

Prioriteringsgrader

Prio 1 – Omhändertas akut oavsett tidpunkt.

Prio 2 – Omhändertas kvällstid men inte nattetid (\geq kl 22), senast 12 timmar efter kontakt.

Prio 3 – Omhändertas helgjourstid, men ej på kvällar eller nätter, senast 20 timmar efter kontakt.

Prio 4 – Omhändertas inom 2-3 arbetsdagar, ej kväll eller helg.

Prio AM – Hänvisas primärt till akutmottagningen, därefter ev. ögonkonsult eller remiss till oss.

Prio VC – Hänvisas primärt till vårdcentral/jourcentral, därefter ev. remiss till oss.

Synnedstättning/synstörning

- Svår värk i ögat och tilltagande synnedstättning som sker under några timmar. Ev. även ögonrodnad, kräkning, ljuskänslighet, halofenomen. (Akut glaukom) - **Prio 1**
- Plötsligt debuterande, kvarstående eller övergående synnedstättning alternativt dubbelseende hos pat >50 år i kombination med: huvudvärk, palpationsöm tinning, tuggclaudicatio, sjukdomskänsla eller uppmätt sänkestegring. (Temporalisarterit) - **Prio 1**
- Plötslig, ensidig, kvarstående blindhet eller kraftig synnedstättning. (Centralartäroklusion) - **Prio 1**
- Skugga eller gardin i synfältet. (Amotio) (Patient skall komma skyndsamt dagtid, eller direkt på morgonen om kontakt tas på kväll/natt.) - **Prio 2**
- Blixtar i kombination med: nytillkommen synnedstättning, hos gravmyop patient, vid anamnes på tidigare näthinneskada eller om det sker på sista ögat. (Amotio, retinal ruptur) - **Prio 2**

- Skav eller synnedläggning efter anamnes på att ha hamrat metall mot metall eller metall mot sten. (Flisa) - **Prio 2**
- Sekundkorta synbortfall/grånande syn. (Obskurationer, papillödem) - **Prio 2**
- Blixtar och/eller nyupptäckta rörliga grumlingar < 1 månad. (Glaskroppsavlossning) - **Prio 3**
- Oförändrade rörliga grumlingar >1 månad utan synnedläggning eller skugga i synfältet - pat ska få information om amotiosymptom och uppmanas höra av sig vid försämring, men undersöks ej.
- Snabbt tilltagande kraftig synnedläggning hos pat med diabetesretinopati. (Glaskroppsbloodning) - **Prio 3**
- Diagnosticerad och behandlad Herpes zoster i kombination med ögonsymptom eller rött öga. - **Prio 3** (zoster utan tecken till ögonpåverkan behöver ej undersökas)
- Snabbt ökande eller nyupptäckta metamorfopsier med synnedläggning. (Våt AMD) - **Prio 4**
- Plötslig tillfällig syn- eller synfältsförlust eller kraftig synnedläggning som varar några minuter – någon timme. (Amarousis fugax) - **Prio AM**
- Plötslig binokulär synnedläggning i kombination med allmänsymptom, huvudvärk eller neurologiskt bortfall. (Stroke, bloodning, hjärntumör) - **Prio AM**
- Tydlig anamnes på flimmerskotom eller sick-sack fenomen i frånvaro av neurologiska bortfall som gått över helt på < 40 minuter, med eller utan associerad migränhuvudvärk. (Ögonmigrän) - **Prio VC**

Rött eller smärtande öga

- Svår värk i ögat och tilltagande synnedläggning som sker under några timmar. Ev. även ögonrodnad, kräkning, ljuskänslighet, halofenomen. (Akut glaukom) - **Prio 1**
- Påtaglig smärta/värk i ögat efter intraokulär operation, efter penetrationssuspekt trauma eller vid metall-mot-metall/sten-anamnes. (Endoftalmit) - **Prio 1**
- Skav eller synnedläggning efter anamnes på att ha hamrat metall mot metall eller metall mot sten. (Flisa) - **Prio 2**
- Ensidigt rött öga med skav, ev pus, ev ljuskänslighet. Dessutom något av följande: tydlig synnedläggning, bruk av kontaktlinser eller om symptomen har tillkommit efter en kornealerosion eller en grad. (Keratit) - **Prio 2**

- Monokulärt skav med rodnad, ev pus, ev ljuskänslighet. Lätt eller ingen synnedsättning, ej linsbärare. (Keratit, irit, episklerit) - **Prio 3**
- Smärtande svullnad över tårsäcken hos vuxen, ev feber. (Dakryocystit) - **Prio 3**
- Rött öga med eller utan purulent sekretion hos icke linsbärare, ingen eller lätt smärta, ingen ljuskänslighet, ingen eller bara lätt synnedsättning. (Konjunktivit) - **Prio VC**
- Främmande kroppskänsla, lätt skav, epifora. (Främmande kropp, cornealerosion, torra ögon) - **Prio VC**
- Värk, tårflöde, ljuskänslighet efter svetsning. Ej metall-mot-metall/sten-anamnes. (Svetsblänk) - **Prio VC**

Neuro-oftalmologi

- Plötsligt debuterande, kvarstående eller övergående synnedsättning alternativt dubbelseende hos pat >50 år i kombination med: huvudvärk, palpationsöm tinning, tuggclaudicatio, sjukdomskänsla eller uppmätt sänkestegring. (Temporaliserit) - **Prio 1**
- Sekundkorta synbortfall/grånande syn. (Obskurationer, papillödem) - **Prio 2**
- Nyttillkommet binokulärt dubbelseende utan allmänsymptom, anisokori, andra neurologiska symptom, hållpunkter för temporaliserit eller skalltrauma sista tiden - **Prio 3**
- Anisokori i kombination med allmänsymptom, huvudvärk eller annat neurologiskt symptom såsom ptos, motilitetsinskränkning eller dubbelseende. (Sinus cavernosus-aneurysm, stroke, blödning, hjärntumör) - **Prio AM**
- Binokulärt dubbelseende i kombination med allmänsymptom, huvudvärk eller annat neurologiskt symptom. (Stroke, blödning, hjärntumör) - **Prio AM**
- Plötslig, synkron binokulär synnedsättning eller synfältspåverkan. (Stroke, hjärntumör) - **Prio AM**
- Nyttillkommen anisokori, annan pupillpåverkan, ptos, dubbelseende, motilitetsinskränkning eller liknande hos pat <30 år eller efter skalltrauma den sista tiden. - **Prio AM**
- Tydlig anamnes på flimmerskotom eller sick-sackfenomen i fråvaro av neurologiska bortfall som gått över helt på < 40 minuter, med eller utan associerad migränhuvudvärk. (Ögonmigrän) - **Prio VC**

Trauma

- Frätande ämne i ögat. - Sköljs rikligt på plats och under transport. - **Prio 1**

- Trauma med vasst föremål mot ögat (dock ej skrapning med nagel el dylikt). (Penetrerande skada) - **Prio 1**
- Trubbigt våld mot ögat med kraftig synnedsättning. (Bulbruptur, akut tryckstegring, amotio) - **Prio 1**
- Ögat exponerat för någon form av explosionsolycka. Inga symptom från övriga kroppen som skulle föranleda omhändertagande på akuten först. - **Prio 1**
- Påtaglig smärta/värk i ögat efter intraokulär operation, efter penetrationssuspekt trauma eller vid metall-mot-metall/sten-anamnes. (Endoftalmit) - **Prio 1**
- Skav eller synnedsättning efter anamnes på att ha hamrat metall mot metall eller metall mot sten. (Flisa) - **Prio 2**
- Trubbigt våld mot ögat utan kraftigare synnedsättning eller andra anmärkningsvärda symptom. - **Prio 2**
- Grad som man ej fått bort på vårdcentral/jourcentral. (Ordineras chloromycetinsalva under väntetiden.) - **Prio 3**
- Mindre sårskada på ögonlock utan någon misstanke om skada på ögat. - **Prio 3**
- Laserstråle i ögat med eller utan symptom. - **Prio 4**
- Fått ofarlig, ej frätande substans i ögat. - **Prio VC**
- Pat som utsatts för trauma där skada på andra organ än ögat inte rimligen kan uteslutas. - **Prio AM**
- Grad utan metall-mot-metall/sten-anamnes. - **Prio VC**
- Nagel eller dylikt mot ögat med smärta och tårflöde. (Kornealerosion) - **Prio VC**
- Värk, tårflöde, ljuskänslighet efter svetsning. Ej metall-mot-metall/sten-anamnes. (Svetsblänk) - **Prio VC**

Övrigt

- Ögontryck uppmätt till ≥ 40 hos optiker eller allmänläkare, men utan tillkomst av akuta symptom (såsom värk eller icke korrigerbar synnedsättning) tydande på ytterligare tryckstegring. - **Prio 2**
- Påtaglig allergisk reaktion med exempelvis mycket kraftig chemos. - **Prio 3**
- Ögontryck uppmätt till 30-40 hos optiker eller allmänläkare, men utan tillkomst av akuta symptom tydande på ytterligare tryckstegring. - **Prio 3**
- Diagnosticerad och behandlad Herpes zoster i kombination med ögonsymptom eller rött öga. - **Prio 3** (Zoster utan tecken till ögonpåverkan undersöks ej.)

- Ögontryck förhöjt <30 hos optiker eller allmänläkare, men utan tillkomst av akuta symptom tydande på ytterligare tryckstregning. Om möjligt kan vanlig remiss skickas. - **Prio 4**
- Barn som drabbats av ögonåkomma som normalt kan handläggas av distriktsläkare (exempelvis chalazion), men som leder till påverkan på den optiska axeln skall remitteras till ögonkliniken på grund av amblyopirisk. - **Prio 4**
- Barn med svullnad i mediala ögonvrån vid näsroten med feber och/eller allmänpåverkan. (Ethmoidit) - **Prio AM**
- Klåda i ögat, ev lätt chemos. Råd att pröva att undvika kosmetika och endast använda konserveringsfria ögondroppar. (Allergi) - **Prio VC**
- Kula i ögonlocket med eller utan rodnad och lätt smärta. (Chalazion, hordeolum) - **Prio VC**

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Ögonsjukvård

Innehållsansvar: Tobias Dahlgren, (tobda), Enhetschef

Godkänd av: Martin Thiel, (marth43), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10102-675416934-244

Version: 14.0

Giltig från: 2025-12-09

Giltig till: 2027-12-09